

**ЗАГАДКИ,
ПРИСЛІВ'Я І ПРИКАЗКИ,
СКОРОМОВКИ У ДИТЯЧОМУ САДКУ**

Цікавинки від Алінки

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

- 314 Загадки, прислів'я і приказки, скоромовки у дитячому садку: Цікавинки від Алінки. / Упор. Майхрук М.І. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. — 96 с.

ISBN 978-966-10-1918-7

У посібнику запропоновано систематизовані загадки, прислів'я та приказки, скоромовки природничого характеру про живу природу (рослини і тварини) та неживу, а також на валеологічну тематику про життя і здоров'я дитини.

Матеріал посібника допоможе вихователів урізноманітнити заняття, пов'язані з природою та здоров'ям дітей дошкільного віку, зацікавити малюків до пізнання свого здоров'я та його збереження.

Для вихователів дитячих садків, батьків, студентів педагогічних навчальних закладів.

ББК 74.262я70

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1918-7

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2011

ВСТУП

Головна мета дошкільної освіти на сучасному етапі — створення сприятливих умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетенції, розвитку в неї позитивного ставлення до світу природи, людей та самої себе.

Одне з основних завдань, на розв'язання якого спрямовано зміст Базового компонента дошкільної освіти в Україні, — створення сприятливих умов для відкриття та освоєння дошкільниками двох основних життєвих реалій — власного «Я» та навколишнього світу.

Матеріали цього посібника систематизовані за тематичним принципом, сферами життєдіяльності і змістовими лініями.

Пропоноване видання актуалізує знання вихователів та батьків, допоможе краще орієнтуватися у програмному матеріалі, дасть можливість для розуміння того, як все живе пов'язане на нашій планеті. Даний посібник також допоможе урізноманітнити роботу з дітьми та виховувати у них любов до рідної природи.

Зібраний у посібнику матеріал представлений такими розділами: загадки, прислів'я і приказки, скоромовки, цікавинки.

Загадка — це стислий поетико-алегоричний опис певного предмета чи явища. Подається у формі запитання чи описового речення і найчастіше — у віршованій формі. Загадки містять у собі низку порівняльних ознак, за допомогою яких установлюють, про яку річ чи явище йдеться. Основне їхнє призначення — перевірити кмітливість людини, оцінити її знання, спостережливість, допитливість.

Українським народним загадкам, як й іншим жанрам народної творчості, властива різноманітність тематики. Це, в першу чергу, пізнання довкілля, рослинного і тваринного світу та пізнання всесвіту.

Ці фольклорні жанри приваблюють дітей яскравою грою слів, ритмікою. У поетичній формі вони зберігають народну мудрість, практику пізнавальної діяльності та є засобом впливу на думки і вчинки дітей. Кожна загадка несе у собі елемент гри: збуджує уяву дітей, розвиває художнє мислення, кмітливість, дотепність.

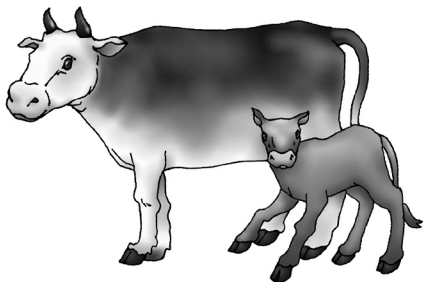
Діти дошкільного віку люблять загадувати і відгадувати загадки. У процесі цієї роботи у них розвиваються процеси абстрагування, порівняння, доведення та узагальнення. Вони привчають дітей до самостійного вирішення різних завдань, поставлених у загадці. Одночасно загадки сприяють моральному вихованню дітей, вимагають емоційного сприйняття навколишнього світу.

Відгадувати загадки діти починають з чотирьох років життя. Їх використовують як на заняттях, які проводить вихователь, так і на екскурсіях і прогулянках. Добираючи загадки для дошкільників, слід дотримуватися певних методичних вимог.

Кожна загадка повинна відповідати психологічним особливостям дітей відповідного віку. Вона повинна бути зрозумілою та доступною для малюка. Так, загадки на одну і ту ж тему для молодшого і старшого дошкільника мають бути різними.

У загадках для дітей молодшого дошкільного віку виявляються добре знайомі зовнішні ознаки предметів і явищ. Для них краще добирати загадки, в яких йдеться про свійських тварин та птахів, культурні рослини. Можна використати загадки про предмети побуту та іграшки, якими діти користуються. Усі ці предмети і явища викликають у малюків позитивні емоції при відгадуванні таких загадок та радість від виконаного завдання.

Загадки про свійських тварин

ã

За горами, за долинами ходить свита і кожух.
(Вівця)

ã

Довга шия, червоні лапки,
хвата за п'ятки — тікай без оглядки.
(Гусак)

ã

Один усю роботу робить,
другий хазяїна молоком поїть,
третій хату стереже.
(Кінь, корова, собака)

ã

Четверо біжать,
двоє стирчать,
двоє бачать —
дорогу значать,
сімсот поганяє.
Хто відгадає?

(Кінь)

ã

Хто з хвостиком і з вушками?
У кого лапки з подушками?
Як ступа, ніхто не чує.
Тихо, крадучись, полює.
І маленькі сірі мишки
утікають геть від ... (кішки).

ã

І вдень, і вночі
у кожусі на печі.

(Kim)

ã

Пухнастий клубочок
під столом муркоче.

(Kim)

ã

І своє дитя не забула,
і чужих погодувала.

(Корова)

ã

Іде в поле — як дощечка,
а йде з поля — як бочечка.

(Корова)

ã

Голодна — мукає, сита — жує,
всім дітям молоко дає.

(Корова)

ã

Сірий — та не вовк,
довговухий — та не заєць,
з копитами — та не кінь.

(Осел)

- ☞ Хто хвороб в собі шукає, той завжди їх безліч має.
- ☞ Хворому і мед гіркий.
- ☞ Сміх краще лікує, ніж усі ліки.
- ☞ Хто здоровий, той ліків не потребує.
- ☞ Хворобу скоро дістати, та довго лікувати.
- ☞ Хворобу не треба кликати — сама прийде.
- ☞ Хвороба не пушить, а сушить.
- ☞ Тому не треба лягати, хто хоче хвороби збутися.
- ☞ Хвороба коли не виморить, то скривить.

ПОРАДИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО

* «Важливим джерелом здоров'я є оточуюча нас природа: повітря, сонце, вода, літня спека і зимовий холод. Живи та працюй серед природи».

Потрібно сформувати у дітей поняття про те, що природу треба любити, шанувати її, адже природа — це джерело здоров'я.

* «Постав собі за правило: щодня, прокинувшись від сну, зроби ранкову зарядку».

* «Примушуй себе кожного ранку робити холодне обтирання».

Контрастне обливання рук по лікті проводиться вранці після ранкової гімнастики, а загартування ступнів — після сну. Для цього на дно посудини наливають воду різної температури: $+18^{\circ}\text{C}$, $+37^{\circ}\text{C}$. Діти по чергово занурюють руки (ноги) у воду і тримають їх у воді певної температури. Так чергують кілька разів.

* «Ні дня без фізичної праці. Хто працює з раннього дитинства до глибокої старості, той до останніх днів життя залишається повноцінною людиною».

Неважка фізична праця дітям абсолютно не шкодить: прибирання своїх іграшок, миття посуду, допомога на присадибній ділянці — все це буде розвивати фізичні якості дитини та почуття працелюбності.

* «Нехай стануть вашими заповідями простота, помірність та стриманість».

Правильне харчування — половина успіху здорового способу життя. А ще потрібно мати бажання бути здоровим і зрозуміти те, що найцінніше у світі — здоров'я.

Використана література

1. Басюк Г. 1500 загадок для найрозумніших дітей. — Тернопіль: Яблуко, 2010. — 240 с.
2. Басюк Г. Найкращі прислів'я і приказки. — Тернопіль: Яблуко, 2010. — 145 с.
3. Волошина О. Цікаві завдання з природознавства 3(2)клас. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. — 48 с.
4. Майхрук М. Природа навколо нас. Загадки, вірші, прислів'я і приказки. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2007. — 128 с.
5. Прокопенко Я.І., Картель М.В. Загадки і кросворди про природу // Початкова школа. — 1989. — №2. — 28 с.
6. Ряболус Н.П. Зернові, овочеві та технічні рослини (добірка загадок, кросвордів, скоромовок) // Розкажіть онуку. — 2006. — №15-16. — С. 94-97.
7. Опанасенко Л.І. Загадки у віконцях. Про звірят. — 2009.
8. Опанасенко Л.І. Загадки у віконцях. Наша домівка. — 2009.
9. Тупичкина Е.А. Играем с детьми в загадки // Начальная школа. — 1990. — №6. — С.59.
10. Ульяницкая Л.С. Об использовании загадки учителем начальных классов // Начальная школа. — 1990. — №2. — С.22.

Зміст

Вступ.....	3
Загадки	8
Загадки про неживу природу.....	8
Загадки про пори року.....	17
Загадки про дикі трав'янисті рослини	19
Загадки про дерева і кущі.....	22
Загадки про овочі	28
Загадки про гриби	37
Загадки про диких тварин	40
Загадки про свійських тварин	48
Загадки про будову тіла людини та її здоров'я.....	51
Загадки про речі особистої гігієни	62
Загадки про харчування.....	67
Загадки про транспорт.....	71
Прислів'я та приказки	74
Нежива природа	74
Рослини	76
Гриби	77
Тварини	78
Пори року	80
Людина	82
Скороговки.....	84
Цікавинки	86
Приказки й афоризми про здоров'я.....	86
Поради В. Сухомлинського	90
Використана література.....	92

“КНИГА ПОШТОЮ” А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141
(067) 3501870, (066) 7271762
mail@bohdan-books.com

Навчальне видання

ЗАГАДКИ, ПРИСЛІВ'Я І ПРИКАЗКИ, СКОРОМОВКИ У ДИТЯЧОМУ САДКУ

Цікавинки від Алінки

Упорядник **Майхрук Михайло Іванович**

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Оксана Базан*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Комп'ютерна верстка *Тетяни Золоєдової*

Підписано до друку 12.04.2011. Формат 70х100/32.

Папір офсетний. Гарнітура Таймс.

Умовн. друк. арк. 3,87. Умовн. фарбо-відб. 3,87.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК № 370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48, 52-19-66

publishing@budny.te.ua

www.bogdan-books.com

ISBN 978-966-10-1918-7

9 789661 019187